

ПРЕЗИДЕНТ ВЗИВАЄ АМЕРИКАНЦІВ ДО СПІЛЬНОЇ ПРАЦІ, ЩОБ БУТИ ПРИКЛАДОМ ДЛЯ СВІТУ

Вчасі повітової вистави в Карутерсвилі, у стейті Мизурі, у приватності 70,000 людей в неділю 7 жовтня президент Труман виступив з промовою, в якій порушив краєві і міжнародні справи. Він виказав, що дорога до миру буде таксамо важка, як і дорога до перемоги. Для досягнення миру американці як робітники так і підприємці повинні зійтися разом, і показати світові, що наша продуктивність вчасі реконверсії є так само видатна, як була видатна продуктивність вчасі війни. Про можливість війни сказав президент: „Ми не можемо витримати ще одної глобальної війни. Ми навіть не можемо мати ще одної війни, бо вона мусить бути світовою, а це значить, що прийде кінець цієї цивілізації, яку ми знаємо. Ми цього не зробимо і ми маємо бути провідниками“.

АЙЗЕНГАВЕР ВЗИВАЄ КРАЙ ДО ОБОРОНИ.

З нагоди відкриття пам'яткового Дому Волі імені Бендела Вилкія призначено нагороду для генерала Айка Айзенгавера за його заслуги для поширення свободи. При цій нагоді улажено обід в готелю Комодор в Нью Йорку передано промову Айзенгавера. У ній він сказав, що „свобідні установи дають нам неоціненні привілеї, а водночас і обов'язки, щоб їх обороняти“. Генерал вказав Америку до створення вистарчальною військової оборони краю „так, щоб край міг бути вільним від страху перед чужиним пануванням, накиненим через наглий нерозбірчивий напад“.

ПОЛЯКИ ПІКЕТУЮТЬ ПОЛЬСЬКИЙ КОНСУЛЯТ У НЬО ЙОРКУ.

Вчасі Дня Пулаского, улаженого польськими організаціями в Нью Йорку 7 жовтня улажено вулицями похід з участю яких 15,000 учасників, не зважаючи на дощ. В поході несено таблиці з протестами проти теперішнього варшавського режіму, а перед польським консулом поставлено пікети з різними написами. Був між ін. напис: „Комунізм це рак для Америки“. У перегляді паради взяли участь губернатор стейту, кандидати на посади міста, ньюйорський католицький архієпископ і багато інших знатті. Промов не виголошувало, а газети зареєстрували лише коментарі передовців у приватній розмові.

АРХІЄПІСКОП СПЕЛМАН ОСТЕРІГАЄ ПЕРЕД ФАНАТИЗМОМ.

У неділю 7 жовтня ньюйорська католицька архієпископія уладила здвиг поклонників Пресвятого Ім'яни у великій стадіон при 155 вулиці в Нью Йорку. Дошк змешив сподіваний наплив поклонників до 30,444 душ. Серед величавих релігійних церемоній архієпископ Франсис Спелман, який щойно обіхав світ, виголосив проповідь за втримання миру. Він остерігав перед тими, що „носять гарний і м'який одяг оборонців демократії, а наділі є ворогами святих прав і вольностей народу“. Далше сказав: „Ми мусимо захоронити Америку і себе самих перед невинністю, фалшивством, біготерією і нетолеранцією, бо ці пристрасті є насінням, з якого виростло прокляття цієї найгіршої світової війни. Колиб їх засіяти знову то вони принесли б кінець цивілізації“.

РОЗПОЧАВСЯ ТИЖДЕНЬ РЕЄСТРАЦІЇ.

Пресові агенції і місцеві газети в різних стейтах Америки накликають населення реєструвати себе біжучого тижня як виборців, щоб бути готовими сповнити громадянський обов'язок при виборах в листопаді. Хто не зареєструється, той не матиме права голосування. Цього року пробують комуністи дівратися впливів на муніципальні установи і вони поведи завзяту агітацію за різними кандидатами. Обов'язком громадян подбати, щоб станути громадою до виборів і перевести їх на візрях американських для втримання свободи й демократії. Та наперед треба зареєструватися.

НАДІЯ НА ПОЛАДНАННЯ СТРАЙКІВ.

Секретар праці Швеленбак висловив надію, що переговори між представниками праці й капіталу доведуть до злагодження страйків. Кріза в вугільній продукції є очевидна, бо яких 600 майн м'якого вугілля застало роботу. Страйк в продукції нафти покінчений хоч не полагоджено ще спору за підвищення плати, а страйкарі в Дітроїті теж вертають до праці. Загалом більше ніж 100,000 робітників у цілому краю вернулося до праці.

ЯК НЕ МАЄТЕ ПРАЦІ, АБО ХОЧЕТЕ КРАЩОЇ,

чому не користати з оголошень знаменитих нагод для зарібку, поданих у оголошеннях нових робіт у „Свободі“?

Аргентина й Совети ведуть переговори для навізання дипломатичних зв'язків

Кореспондент газети Гералд Трибюн з'являє з Буенос Айрес, що аргентинський уряд вже від 2 тижнів веде тайні переговори з Советами в справі навізання дипломатичних зв'язків, ірваних між обома країнами ще від часу большевицької революції в 1917. р. Посередником у переговорах є Бразилія, а советським заступником є посол в Монтевідео, столиці Уругваю. Аргентина вже навіть призначила посла до Советів, а ним є Хуан Брамуні.

ПРЕЗИДЕНТ ДОМАГАЄТЬСЯ 550 МІЛІОНІВ ДЛЯ ДІЯЛЬНОСТІ УНРРА В ЕВРОПІ

Президент Труман звернувся до конгресу з домаганням призначити негайно \$550,000,000 для діяльності Адміністрації Ріліфу й Реабілітації Об'єднаних Держав, щоб злагіднити нужду й недостаток населення Європи вчасі теперішньої зими. Тому, що в пресі появилася гостра критика недомагань УНРРА, надіються опору в конгресі проти так великого причинку.

ПЛАНУЮТЬ ЗАБОРОНИТИ ШІНТОІЗМ ЯК ДЕРЖАВНУ РЕЛІГІЮ В ЯПОНІ

У Вашингтоні планують заборонити Японії ілювати далше теперішню релігію — шінтоїзм — як державну релігію. Про це говорив по радіо Картер Вінсент, директор Бюро Далекосхідних Справ при департаменті стейту. Вінсент представив шінтоїзм не як релігію одиниць, а як урядовий ритуал, на котрім опирається система правління. При помоги шінтоїзму втримується японський націоналізм і мілітаризм і тому він є шкідливий при переводженні теперішніх демократичних реформ генерала МекАртура.

ВОЄННА МАРИНАРКА ДАЛЬШЕ ОПИРАЄТЬСЯ НА ВОЄННИХ КОРАБЛІ

Военна флотія Злучених Держав буде далше опирати свою головну силу на боевих кораблях, а не на літаконосцях, як це виходить із планів військової маринарки, пригатованих до предложення в конгресі. Хоч остання війна виказала без усякого сумніву, яку роллю грають у війні літаки, то у програмі призначено більші суми на боеві кораблі ніж на літаконосці.

Критикують потсдамську ухвалу „Трьох Потуг“ в справі німецьких репарацій

Американські економічні дорадники, приділені до Офісу Мілітарного Управління в Берліні, подали своє оречення в справі німецьких репарацій, ухваленої на нарадах „Трьох Потуг“ у Потсдамі. Звіт каже, що є не можливо стягнути з німців репарації, а рівночасно позбавити Німеччину промислу і експорту. Значить, якщо німці хочуть стати репарації, то треба уможливити Німеччині такий експорт товарів, який вона мала до війни. Це в такому випадку, коли теж хочемо задержати мінімум життєвого стандарту, призначеного Аліантими населенню Німеччини, а теж дістати від Німеччини покриття коштів аліантської окупації. Звіт підкреслює, що в Німеччині зайшли певні зміни, бо вона позбавлена тепер східних територій, що продукували 25% її харчів. Через те, якщоб Німеччина була змушена імпортувати харчі для 70 мільонів людей, а рівночасно не мати експорту, то вона мусила б виказувати річний дефіцит на суму 161,000,000 марок. Отсей звіт дуже здивував Совети і викликав тамже різні нові підозріння в тому напрямі, що Англія та Америка хочуть відбудувати Німеччину, ще сильнішу від тої, що була до війни.

АЛІАНТИ ДАЛИ СЕБЕ „НАТЯГНУТИ“, ЯК ПОЗИЧАЛИ НІМЕЧЧИНІ...

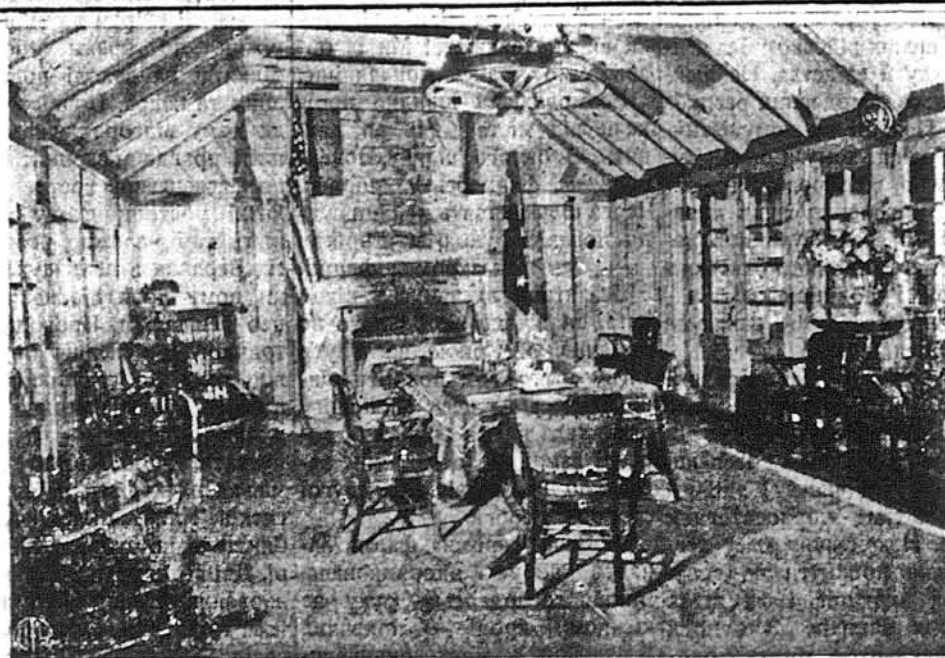
Таке заявив ніхто інший, а колишній німецький фінансовий „чародій“, д-р Гялмар Шахт, коли говорив про аліантські позички Німеччині в роках 1924—30. Каже, що він був проти таких позичок, а за те, щоб сама Німеччина збалансувала свій бюджет. Тепер Шахта будуть судити як воєнного злочинця.

НЕ ТАК ЛЕГКО СФОРМУВАТИ ЛІБЕРАЛЬНИЙ КАБІНЕТ В ЯПОНІ

Дотеперішній кабінет міністрів, що був на чолі з князем Гігаші-Куні, зрезигнував, а новий уряд формує барон Кіуро Шідегара, відомий ліберал перед воєнних часів, та ворог японських мілітаристів. Та виявляється, що так само знайти відразу міністрів-лібералів. Найбільше критикують нового прем'єра за те, що бере міністра маринарки, коли Японія має бути мілітарно знищена. Значить, що й нема потреби на такого міністра, та ще з старої групи мілітаристів.

ГЕСА ВИВЕЗЛИ З АНГЛІЇ ДО НІМЕЧЧИНІ, ДЕ ЙОГО БУДУТЬ СУДИТИ

Рудольф Геса, колишній довірний Адольфа Гітлера, що в 1941 році прибув літаком до Англії, щоб її годити з Німеччиною, зівстав відставлений тепер з Англії до Німеччини і стане на суд в Нюрмберзі, разом з іншими передовими нацистськими воєнними злочинцями. Наразі судитимуть 24 таких злочинців. На днях буде оголошений акт обвинувачення, одночасно в Лондоні й Вашингтоні.

„ШАНГІ-ЛЯ“ ПРЕЗИДЕНТА РУЗВЕЛТА. — Це схоронище, збудоване в горах у стейті Мериленд для бувшого президента, Френкліна Д. Рузвельта, куди він вдавався, щоб утекти від людей і відпочати по трудах. Схоронище було держане в тайні й ніхто про нього не знав, коли йшло про публіку. Воно находилося 70 миль від Вашингтону.

СОВЕТИ СКИДАЮТЬ УСЮ ВИНУ ЗА ЛОНДОНСЬКУ НЕВДАЧУ НА АНГЛІЮ І АМЕРИКУ

Уся преса в Советах заговорила одним тоном, коли йде про те, хто винуватий, що на нарадах Ради Міністрів Заграничних Справ П'ятьох Потуг не прийшло до згоди. Вина за це, пише преса, спадає тільки на Злучені Держави та Англію. Далі ця преса підкреслює, що лондонська невдача може потягнути за собою серйозні наслідки. Вона твердить, що Вячеслав Молотов, советський комісар заграничних справ, одинокий поводив себе коректно, бо стояв при тому, на що „Три Потуги“ погодилися в часі Потсдамської Конференції. Від цього відступили Англія й Америка і це „потрясло спілкою „Трьох“. До неї треба назад повернути, якщо має бути досягнена згода щодо мира.

ЗА МІЛІТАРНИЙ ПОТРІБНИЙ СОЮЗ.

З того, що пише советська преса — як і з говорення советських представників — виходилоб, що Совети є тої думки, що якщо має бути запевнений мир у світі, то його можуть загарантувати тільки Совети, Англія та Злучені Держави. Вони не прив'язують великої ваги навіть до нарад „П'ятьох“ потуг, а що доперва до нарад 50 держав, що входять в склад Організації Об'єднаних Держав. Совети є за те, щоб радили три потуги, себто Злучені Держави, Англія та Совети, заключивши між собою мілітарний союз.

ЩО НАПИСАЛИ ПРО БИРНСА?

Американські кореспонденти подають з Москви, що советська преса згадала промову Джеймса Ф. Бирнса, секретара стейту, в справі Лондонської Конференції всього 16 рядками, зазначаючи, що він постійно підкреслює, що поступовання советського представника, себто В. Молотова, було некоректне. Другого дня преса подала дещо з того, що пише американська преса, присвячуючи більше місця Йоганесови Стілеви, що пише в Нью Йорк Пост, та що відомий з свого про-комуністичного становища. Стіл, як подали советські газети, скидав вину на Америку, а обороняв Совети.

АТАКУЄ АМЕРИКАНСЬКУ ОКУПАЦІЮ.

Московська „Правда“ продовжує атакувати Мілітарне Управління Злучених Держав в німецькій території, що під американською окупацією. Між іншим закидається, що три американські генерали зааридали розібрати фабрику літаків в Турингії перед самим приходом советських окупаційних сил та перевезли матеріал до Мюнхен, що є під американською управою. Теж згадується за ген. Патона з тим, що цитується американську газету, що Патон не є одним, бо є більше таких, що відносяться супроти Німеччини в подібний спосіб,магаючи відбудувати давний німецький імперіалізм всупереч ухвалам Потсдамської Конференції.

НЕ ПОІДЕ НА НАРАДИ „ТРОХ“

Супроти того, що у Вашингтоні дали до знання, що незабаром готові відбутися наради „Трьох Потуг“, в Москві, як подають кореспонденти, зазначено, що Сталін на такі наради не поїде, бо не чується добре. Кажуть, що навіть до Потсдаму він їхав поїздом, бо літаком йому шкодить.

ЗА ЩО СТАЛІН ГНІВАЄТЬСЯ?

С. Л. Золібергер пише з Лондону в Нью Йорк Таймс ширше про те, за що Сталін не добрий на Англію й Америку. Отже каже, що в першу чергу за те, що назначено ген. Доглеса МекАртура найвищим командантом в Японії. Це іритує Сталіна тому, що вся советська преса постійно пише тільки в такий спосіб, що війну з Японією закінчило тільки те, що Совети виповіли їй війну, та що доперва тоді Японія налякалась і згодилась на безумовну здачу. Навіть атомову бомбу згадується тільки випадково, не зв'язуючи її ніяк з закінченням війни з Японією. Далі Сталін злісний, що Америка та Англія мішаються у справі Східної Європи, що, на думку Сталіна, є виключно чисто внутрішньою справою Росії. Ось ту Східну Європу розуміє Сталін в такий спосіб, що це відноситься до границі, яку можна потягнути від Штетину над Балтійським морем до Триєсту над Адриатичним. Далі Сталін огорчений, що ще не дістав кредитів з Америки, себто тих шість біліонів доларів, по які зголосився. Знов Англія взагалі відмовила кредитів, кажучи, що сама позичає. Ще далі Сталін злий, що Америка не відкриває Советам тайни з атомовою бомбою, хоч Совети не виявляли Америці навіть у війні тайної зброї, якої вживали. Теж Сталін надіється дістати більше в Німеччині титулом репарацій, та в тому мають перешкаджати Америка та Англія.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 597-7th Ave., New York 18, N. Y. BRYant 9-0582

PEREPLATA:	SUBSCRIPTION RATES:
Послужило число три центи.	Three cents a copy.
На рік \$7.00	One year \$7.00
На шість місяців \$3.75	Six months \$3.75
На три місяці \$2.00	Three months \$2.00
В Джерсі Сіті і Заграницю:	Foreign and Jersey City Rates:
На рік \$10.00	One year \$10.00
На шість місяців \$5.25	Six months \$5.25
На три місяці \$2.75	Three months \$2.75

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

NATIONAL WAR FUND

Уже зачалася у деяких містах збіркова кампанія в користь Краєвого Воєнного Фонду. Наприклад: В Нью Йорку розпочато збірку 5. жовтня з ціллю зібрати \$16,723,222; в Джерсі Сіті зачнется кампанія 10. жовтня, щоб зібрати \$700,000, і т. д. Разом маєтись зібрати по всіх місцевостях \$115,000,000.

Будучи в війні, ми всі добре розуміли, на що тих грошей треба. Та тепер, коли війна скінчилась, дехто думає, що вже не треба такої збірки як „Воєнний Фонд”. І те саме заставляє нас усіх, що ту справу розуміють, повести ширшу і завзятішу кампанію, щоб та акція була успішною.

Так, війна скінчилась, але ще не для всіх. Ще мільйони повнять далі, так сказатиб, не тільки військову, але навіть воєнну службу, хоч справжніх ворожих фронтів нема. Мораль наших воєнів треба далі підтримувати при допомозі таких організацій як ЮСО та ін. подібні. І те саме близькі нам краї, що цілком знищені й де треба ратувати населення від нужди і хворіб. Треба теж опікуватись далі ветеранами по їх звільненню з війська, поради, як і де знайти роботу, як відчинити малий бізнес і т. п. Треба давати допомогу малим дітям, що лишилися через війну без опіки. Треба поборювати епідемію й голод в різних краях і континентах, не зважаючи на те, що такою акцією займається уже така організація як УНРРА.

Отже є ще далі такі великі потреби, що такі треба продовжувати і цього року допомогти акцію Краєвого Воєнного Фонду з тим, що це вже останній рік. Різні держави, знищені війною, ждуть на ту допомогу, рахують на неї, на її харчі, одяг та ліки. І їм годі цього відмовити.

Президент Труман, апелюючи до американського народу в справі підтримки Воєнного Фонду, заявив, що такою допомогою американський нарід найкраще виявляє свої бажання, щоб у світі запанували: справедливість та милосердя. Президент теж підкреслює, що ми щойно зачали боротись з повоевними лихами, з голодом, з хворобами та загальною нещастям. Тому не можна обійтись без приватної ініціативи, без приватних збірок і жертв. Пригадуємо ці слова ще раз, бо про це вже була згадка.

В такий і подібний спосіб заговорили теж й інші визначні американці. Заговорили до нас усіх. Ми переконані, що американські українці розуміють вагу таких покликів більше ніж хто другий. Бож, наприклад, хто тепер живить ось тих найнещасливіших з нещасливих — українських біженців в Європі? Як би так не було в Америці гуманітарного духа і розуміння попитати такі гуманітарні акції, як от акцію Краєвого Фонду, то не булоб нині й кому ратувати від голоду теж і тих скитальців.

Тому сповнім наш обов'язок і підпрім акцію Воєнного Фонду з широкого серця.

Як є з старою генерацією?

Світ перебуває не лише су-спільну кризу, але теж і кризу життєвих сил. Молодша генерація, що брала участь у війні, коли не вичерпана фізично, то часто відчуває інші недомогання духової натури. Знов старша генерація вже перед війною неначе усунена від впливу на хід життя, за війми; ком не великого числа одиниць. Це й була спонукат для таких письменників, як от Пінкін, вказувати на нагоди для старшої генерації такою „рекламою”, що „Життя розпочинається в 40. році”.

Теперішній час під тим оглядом це може гірший. Старше покоління відчуває просто неохоту до суспільних справ під впливом погромницьких гасел, киданих очайдухами з різних хвилевих „фронтів”. Старші люди думають, що вони вже не мають сили ставати на сузір'ям новим суспільним язвам, а молодше покоління не протиставляється, якби не розуміло, про що йде справа. Таке тепер пишуть про Америку.

Та старше покоління українського роду теж носить при-знаки цього загального упадку духа. Тепер не один із колишніх народних працівників витягає на своє оправдання проговірку: „Хай роблять молодші, я вже лише збоку буду приглядатись”.

З огляду на такі важні часи, як теперішні, треба ці справи основно розібрати. Це треба зробити не лише в газетах, але і на громадських нарадах. Треба обговорити ці справи хоч би тому, що молодих робітників на народному полі дуже мало кількість, а й ті, що є, не підготувалися як слід до нових завдань. Отже хоч не хоч, старше покоління не може йти у нас на „даскавий хліб” в народних справах; навпаки мусить даліше „в поті моти” працювати.

Такі й їм подібні справи обговорені у змінених виді в книжці „Нові цілі старого віку”, виданій у Колумбії Прес-завдяки Джорджа Лотона як збірка статей різних досвідчених авторів. Компілятор, поміщуючи статті, називає авторів „заговорниками” тому, що вони завзялися батьків і дідів нашої генерації привести до мів і виказати їм їхню працездатність.

У переднім слові згадує компілятор, що старші люди мають обов'язки супроти світу, тому, що медицина наука продовжила їм життя. Він покликуються на різні авторитети й твердить, що умове здоров'я людини тепер теж продовжене, бо посилене відповідно до віку. За словами більшови-Реймонда Перла, теперішнє життя значно продовжене і воно залежить від внутрішнього життя. Значить фізична ак-

тивність дає притоку людині скріпити свою духову активність і навпаки: коли людина старається бути активна умом, тоді вона спонукує до діяльності тіло і тим робить його спосібнішим до життя.

Це твердження, оперте на досвідах знавців, важне для наших громадян. Сама свідомість цього, що умова й духова праця не лише, що не вкорочує життя, але навпаки, що його продовжує, повинна спонукати наших випробованих народних робітників до відновлення своєї активності. Тамес Вудлак, недавно померший співредактор щоденника Вол Стріт Джорнал, запитаний у 82 році життя, чи важко йому працювати умом, відповів: „Не важче, ніж утримати життя”. Це вказувало, що старша людина може працювати умом нормально тоді, коли його мускули вже не можуть виконувати рухів, які вимагають напруження. Коли так, то старші віком люди можуть брати участь у нарадах, прислухуватись їх перебігові і час від часу кинути одно-друге слово для орієнтації на підставі досвіду.

У своїй творі „Перебіг людського життя” пише авторка Чарлота Бюлер, що людське життя дуже скоро змагається впродовж перших 15 літ, відтак повільніше доходить до найвищої нагути у 25 році і повільно ослаблюється до 45 року. Потім знову сила життя зростає аж до 55. року і знову маліє дуже повільно аж до 70 року. Це відноситься до фізичного життя.

Умови інтелекції дозріває дуже скоро і між 13 а 16 років вона вже устаткована, поки не осягне постійної зрілості в початках двадцятих років життя. Це, що людина зискала в умові розвитку в роках між 13 і 16 роком, вона повільно втрачає після 20 року аж до 60 року, але втрата цієї сили приходить швидше щойно між 40 і 60 роком. У віці 55 літ умови сили людини такі, які були в 14. році життя. Отже висновок цієї авторки такий, що людина дуже скоро набуває умови сили, а затримує дуже повільно. При тім треба ще взяти під увагу різні умови спосібності людини, бо вони зуживаються з різною швидкістю чи повільністю.

Ці помічання такі важні, що Лотон приходить до висновку, що старших людей треба пілати до школи на те, щоб вони знали, як і до чого вони можуть використати свої умови спосібності для служби людству. Він каже, що колись будемо мати школи з окремих курсами для людей 60-літніх, окремі для 70 та 90-літніх.

У часах, коли кожен має забезпечену пенсію на старість,

Микола Чубатий.

Противофензива демократії у світовій політиці

В обличчя сильного ворога.

В році 1941, коли то Гітлер напав був на Совети, і вони були приневолені приступити до воєнного союзу з демократіями — Америкою і Англією — було в інтересі отих усіх противників Гітлера триматися як найбільше солідарно, щоб зломити воєнну машину нацизму, яка в тім часі була дуже сильна. Всі три великі держави, Америка, Англія та Росія, проголосили тоді теж ліберальні засади для повоев-ного світа, як Атлантський Чартер та засади про Чотири Свободи для всего людства. Всі три великі союзники підписали їх, дарма, що вже тоді важко було повірити, щоб Совети дійсно думали хоч одну із тих свободоблюбних за-сад переводити в життя.

Совети показали жест доброї волі теж з свого боку та розважали Комінтерн, що на-ділі не могло мати більшого значення; бож ніхто й не до-пускав, щоб в такій ситуації, загрозливій для Советів, вони хотіли вести комуністичну агі-тацію між жовнірами чи мо-ряками, що достарчали Сове-там так потрібний їм Ленд-ліз, як колись агітацією розклада-ли французьку армію в Одесі.

Так само й демократичні держави дивились через паль-ці на ширість советських за-яв про демократію, бо йшло в першу чергу про зломання спільного ворога. Большеви-кам першим удалося завдати поважний удар нацистам під Сталінградом та зрвати з Гіт-лерового вермахту авреолою непереможности. Німеччина, спинена на сході починає від-ступати, але все ще була вона настільки сильна, що могла при найменшій незгоді союз-ників відзискати страчену пе-ревагу.

Совети в політичній офензиві.

Тому спільний інтерес вима-гав солідарности, при чім ніде правди діти, большевики були в кращому положенні. Гітлер прийшов до певного переко-нання, що він вже Советів не переможе, тому був готов за-ключити зі Сталіном мир за всяку ціну. Цей аргумент в ру-ках Советів, що вони можуть покінчити війну навіть зі зис-ками кожної хвилини та ли-шити Америку й Англію вести самими затяжні дві війни на-

отвирються нові можливості і для найбільшого старшого чоловіка бути активним і хо-синами для своєї родини, гро-мади, суспільности. Хосенність не все треба мірити матері-яльним багатством. Життєвий досвід це таке багатство, яко-го „вода не забере, не візьме розбійник, огонь не спалить”.

сході з Японією та на заході з Німеччиною, змушував демо-кратичні потуги уступати всім забаганкам Советів. Правда, політичні потягнення Советів були виразним порушенням засад, яких вони обіцяли при-тримуватись в часі війни і в повоевним світі, однак на це тоді не було рад.

Свою офензиву зачали Со-вети від Польщі, використовую-чи справу масових вбивств польських військовиків в ка-тинських лісі як причину до-зрівання дипломатичних зно-син з Польщею. Після того прийшло формування поль-ського комітету Патріотів в Москві.

На чергу прийшло попиран-ня Тіта в Югославії проти Ми-хайловича та пригрозивання скомунізування тоїж країни. На дальшій черзі був план со-ветського впливу в Австрії, Італії та установавання кукло-вих урядів в Болгарії, Румунії, Угорщині та Польщі, коли всі ці країни опанували черво-ні. Большевики заклали окре-мі з тими державами трактат-и, наклали односторонню воєнну контрибуції тільки в свою користь та взагалі стали порядкуватися в середущій Європі як у своїй хаті. Свої сусідні держави Совети стали вважати за сферу своїх впли-вів, до чого їм ніхто не має права мішатись.

Як далеко йшла самопе-вість Советів видно з того, що ще перед заломанням Німеч-чини вони окремою угодою призначили собі під окупацію більшу частину Німеччини, хо-тя ніхто не міг передбачити, котра армія скорше проло-мить опір Німеччини чи на сході червона, чи на заході американсько-британська. З тої умови Совети, дійсно ско-ришали, бо американська ар-мія мусіла поважну частину о-купованої Німеччини опустити під советську окупацію.

Заломання Німеччини поліп-шило політичне положення демократичних держав, бо не стало вже загрози миру Сове-тів з Гітлером, однак це не минула небезпека порозуміння большевиків з Японією проти демократичних держав. Пра-ва ця можливість не була вже така загрозлива, бо вона му-сила покінчитись катастро-фою обох партнерів, однак все таки в демократичних дер-жавах була тенденція покін-чити війну якнайскорше та найменшими жертвами, тому йшли Советам на уступства. Рішала тут такі ніде правди діти сила Советів та авреолою непереможности червоної армії.

Перевага демократичних держав в світі.

Однак прийшов момент.

коли політичне положення по-чало скоро та основно міняти-ся в користь Америки та Анг-лії. Такими подіями було зни-щення повітряної та морської флотії Японії, що робило по-раження Японії певним, а вся-кий альянс Советів з Японією проти демократичних держав виключеним. Всеж таки рі-шальний став винахід атомо-вої бомби. Ці дві події стали зворотною точкою у віднос-нах демократичних держав до Советів.

Більше фізична сила най-шлася тепер по стороні демо-кратичних держав, Японія ска-літулювала. Советам не лиша-лося вже нічого друге й собі приступити до війни з Япо-нією. Вони з одного боку хо-тіли дати доказ союзницької „солідарности”, з другого боку хотіли дістати право на доби-чу в Азії.

Совети відразу спокійні та стали більше склонні до всяких компромісів, які перед-ше були виключені. Угода з Китаєм та поліщення китай-ських комуністів їх власній судбі, це доказ слабшої по-зиції Советів.

Почуваючи за собою силу і свободу рухів, демократичні держави розпочали диплома-тичну противофензиву проти роздутих впливів Советів. Де-мократичні держави не дома-гаються від Советів нічого більше, як тільки дотримуван-ня зобов'язань затягнених пе-редше в справі породинок держав. Ці зобов'язання Со-вети дотепер легковажили.

Контрофензиву розпочав відразу по об'являю уряду но-вий лейбористичний міністер заграничних справ Бевин; за ним пішов американський сек-ретар стану Бірнс. Бевин за-явив виразно, що не на це війну велось в Європі, щоб один, нацистичний, тоталітарний лад в низці держав Європи засту-пив другий тоталітарний поряд-ок, комуністичний. Тереном реального виробування сил стала Болгарія, де мали відбу-тись вибори по взором прак-тикованим Советами на Захід-ній Україні. Болгарія сканіпу-лювала вибори відкидали на „домогання демократичних дер-жав”.

Прийшла на чергу Румунія, де король покликав Америку та Англію на поміч, щоб поз-бутися комуністичного прем'є-ра Грози, накиненого йому Советами. Демократична про-тивофензива дається вже відчу-вати в Югославії, на Угорщи-ні, в Австрії. Ніхто мабуть не сумнівається, що до головного зудару прийде на терені Поль-щі, де мають відбутись демо-кратичні вибори, свободно та без натиску.

Біда тільки, що поняття свободи виборів, свободи преси і таких інших основних по-нять нашої цивілізації є різні на заході та в Советах. Всеж таки мабуть і на терені Поль-щі демократичні держави не-

ОЛЕКСАНДЕР ЛУТОВИЙ

БЕЗХАТНИЙ

(Повість з імігрантського життя в Канаді, нагороджена на Літературній Конкурсі У. Н. Союзу).

89)

(Всі права застережені)

— Дивовижне це поняття, лане суддя — канадський чорносотенець. Світ чув про чорну сотню тільки в царській Росії. Але... Від того не стає ні легше, ні гірше. Коли гово-рять про ті російські чорно-сотенні відозви, то в них за-кликалося бити когось то не було. Вказувалося на жидів, поляків, татар, вірмен, укра-їнців — взагалі тих, кого чо-рна сотня вважала під ту хвилю найбільш небезпечними, — що вони, мовляв, вороги держави, вороги Христовій віри чи пра-вослав'я, мазепинці. А маса са-ма вже дождохла до виснов-ків. Раз вороги — треба їх ни-щити! Ну, й різали, вбивали

малих дітей, забивали цвяхи в черепи, відрізували жінкам груди. Такі й подібні криваві мерзоти занотовані і то не од-дин раз! Тому такі писання не смішні, а скоріше страшні... Таке траплялося в царській Росії, державі абсолюттичній. Не інакше діялося, наприклад, минулої війни у контитуційній Австро-Угорщині. Урядовим чинникам ходило на когось звальти вину за нездарність австро-угорського генерально-го штабу. І найшли — неща-сливих русинів-українців! Не накликалося їх вшати, чи тортувати, ні! Лише ареш-товувати й інтернувати в кон-центраційних таборах, по вся-

ких Талергофах, Гміндах. А у висновку — до тридцяти тисяч повішених українців-галичан, — повішених військом без вся-кого суду й слідства. Не інак-ше діється в модерних респуб-ликах, Польщі чи комуністич-ному Радянському Союзу. Чу-ли, думаю, про розстріли, за-сання, виголоджування укра-їнців у Советах. Чули про па-цифікацію Галичини польським військом і поліцією.

— Ви думаєте, що таке мо-же статися й тут?

— У всякому разі нема нія-кої гарантії, що таке не може статися. Залежати не так від чинників державної безпеки, як власне від числа і здібнос-тей новітніх чорносотенних авторів. Некритичну масу лег-ко можна попхнути на шлях огидних злочинів і на шлях героїчних вчинків. З одної-гліни скульптор ліпить подо-бу Христа і машкару диявола. У життя народів бувають мо-менти, коли несумлінні прово-діри грають на найнижчих ін-

стинках своїх мас, у війну, наприклад...

— Гм... Справді цікаві дум-ки ви висловлюєте! Ми їх об-говоримо колись докладніше.

Розмовляючи швидко проїх-али від міста миль зо два-цять. З битого шляху повер-нули на фермерську дорогу. Через кілька хвилин суд-дя показав рукою в сторону: — Ось моя скромна фарма.

Безхатний виглянув у вікно авта, та нічого особливого не побачив. Як оком заглянути тягнулася снігом покрита рів-нина. Десь не десь спід снігу виглядала пляма брунатої зо-ранної землі. Авто між тим за-вернуло на подвіря, з другої сторони дороги.

— Ваша скромна фарма за-надто добре впорядкована. Видно господарську руку на кожному кроці — похвалив Безхатний в мент окинувши оком забудови.

Справді, обійстя судді До-рінсаїда виглядало фільвар-ком заможного поміщика, не-

фармера. Перед невеликим, двоповерховим домом з цегли — вкриті снігом клумби й до-ріжки, по краям обсажені рідкими на заході родами я-лини та кедр. Подвіря докво-ла дому відгороджував живо-пліт, правда мізерний: підсо-ни Саскачевану гострі й делі-катні рослини сходу не мо-жуть там належно розвивати-ся. Веранда з південної сто-рони дому повита плющем, те-рихного освітлення тягнулись від дому до стайні. Десь у півниці напевно стояла власна динамо-машинка, — годі при-пускати, щоб світло давала міська електрика за пару де-сятків миль. Кілька жарівок блищало по стовпах на подві-рі. Дві великих, на червоно ма-льованих стайні за живопло-вом. Коло них, в загороді три великі корити сіна. Обіч малі будови, всякі курники, свина-рі. З другого боку велика во-зівня, повітки на машини за-повнені плугами, косарками,

дисками і великою молотар-нею-комбайном. З гаражди виднівся трактор і тигарове авто. У віддалі деревляний, зо-всім приличний дім для робіт-ників. Ближче доми криниця з вітряним млинком-помпою для накачування води силою вітру. Все подвіря за сходу, й північного заходу околону-вав густий осиниий гай, охорона від зимових холодних вітрів.

Не був Безхатний спеціалі-стом в обчислюваннях. На пер-ший погляд прикидав в умі вартість всего багатого. Обі-йстя і все, що у ньому бу-ло, по його припущенням, вар-тувало не менше сімдесять ти-сяч. Стан обійстя свідчив, що й фарми мусіли бути в добро-му стані, та й не мало їх ви-дано було.

— Що ви так розглядає-теся? — спитав суддя, як вже виліз з авта.

— Обчислюю, скільки то все-вам обійшлося. На мій обра-хунок тисяч з сімдесять.

— Трохи більше! Дещо при-

дбав ще мій покійний батько. — Скількиж ви землі маєте? Вибачте за цікавість.

— Чогож би вибачуватися. Цікавість — людська прикме-та — лагідно говорив суддя. — Землі не маю багато. Пів-треті секції всего. Трохи зай-маюся годівлею коней і худо-би. Вона звідси миль за сім. Там доглядає її двох робітні-ків. У мене, бачите, худоба не почує в зимі по купак соломі.

Три величезні псиська, по-роди ноу-фавдлендів чи сен-бернадів, — Безхатний на ка-надійських собаках не дуже розумівся — поважно вишлі-зались гасподареві на зу-стріч. Розумними очима вста-вилися на Безхатного недо-вірливо, потім докладно обнюха-ли, полизали руки на перше привітання, і рішили, що не-ма потреби новому знайо-му навіприкриватися.

(Дальше буде).

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА”

В канадйськй парламенті—в обороні біженців в Європі

Посли, Антін Глинка і В. А. Токер, апелюють до урядів Зау-чених Держав і Британії, щоб не видавати Советам біжен-ців, зокрема українських, та взагалі не сдїлувати нікого вертати до Росії проти його волі.

I.

Промова посла Антона Глинки (26. вересня 1945).

Пане Предсїднику! За остан-ніх дванадцять днів ми мали нагоду чути деякі дуже добрі думки в цій дебаті, що торка-ється проблем, згаданих у пресї. Найваж-ніші й найпекучіші проблеми, самозрозуміло, це ті, що є прямим результатом війни. Наші домашні проблеми є лекші до розв'язання, особли-во з огляду на наше щасливе географічне положення тому, що канадйська країна не була понижена війною. Зате дуже великими і найпекучішими є справи пониженої війною Ев-ропи — проблема забезпече-ня в харчі, одїнні, мешкання і медикаменти, надїдання scho-нища для мїліонів скитальців та їхньої реабілітації. На мою думку, сама людяність накла-дає на нас зобов'язання супро-ти тих нещасних людей, особ-ливо як візьмемо під увагу їх-ні величезні жертви й без-межні зусилля для вигнання війни. Це правда, що львину частину того величезного зав-дання вже виконано, і то з пев-ним успіхом, такими офіцій-ними організаціями, як ЮНР-РА, міжурядові комітети, Між-народний Червоний Хрест та його допоміжні установи і та-кі інші. Однак мене більше клопоче та частина проблеми, яка сягає поза межі урядов-щини, але яка під кожним оглядом заслуговує на таку саму прихильну та гуманну у-вагу.

Закри приступаю до дальшої мови, хочу сказати, що я не-звичайно цїню ті організації, яких шойно згадав і ту їхню роботу, яку вони виконують із тими обмеженими засобами, які дано їм до диспозиції на таке величезне завдання. Всеж здається мені, що ми недописали своєю гуманітар-ною відповіддю відносно тієї другої частини тої величезної проблеми, що переходить поза юрисдикцію згаданих органі-зацій.

За прямими жертвами для даних скитальців.

Хочу згадати про ситуацію в тих районах, де расові й по-

літичні розходження витвори-ли певні ускладнення. Щоб на-ладнати ситуацію відносно харчів, одїння та інших по-треб у районах, де заїснували ускладнення, пропонує, щоб товариствам, приватним осо-бам і своїм скитальцям (дис-плейд персонс) дозволено давати прїмі пожертви для тих потребуючих людей, аби всякі такі речі могли отримувати ті, для яких вони призна-чені. Згідно з теперішніми ме-тодами, всі харчі, одїння та інші речі збирається разом і розподілюється в різних райо-нах локальними службовця-ми та установами так, як вони вважають за відповідне. Але якби ця пропозиція про прїмі пожертви була прийнята, то я певний, що напливалаб додат-кова поміч від тих, що заїнте-ресовані долею своїх своїх скитальців і від багатьох інших гуманних осіб та товариств на цьому континенті.

Бездержавні люди повинні мати слово в своїх справах.

26. березня 1945 підчас де-бати над сан-францискою кон-ференцією я згадав був про певну потребу певного меха-нізму, при допоміжї якого без-державні люди та особи ма-либ нагоду висловлювати свої власні думки про свої справи, як вони вважають, що різні фактичні уряди на-ділі не ре-презентують їх. Сьогодні, ви-дїду подій у советській сфері, я бачу ще більшу потребу створення такого механізму. Бо мабуть не треба доказувати, що жадної проблеми, яка тор-кається мїліонів людей, не можна й не сміється нехтува-ти ані відкидати. На підтвер-дження могого переконання, що важність цієї проблеми дійшла до великих розмірів, дозволяю мені навести пере-довіцю з оттавської газети Evening Citizen із 15. вересня 1945, під наг. „Естонська Оди-сея“. В цій передовиці сказа-но:

„Коротка вістка агенції Ке-неліан Прес подає з Лондону про відчал 37-стопового яхту з 16 естонськими збігцями з західного побережжя Скот-ландії. Ті 7 чоловіків, 5 жінок і 4 дітей хочуть дістатись до Зл. Держав. Вже тричі цей ма-

селення. Такої згоди в демо-кратичний спосіб ні населення балтйських держав, ні Захід-ної і Карпатської України не-дало. І ці справи ще в заві-шенню.

Нині ці справи виглядають вже немов безнадійні та пола-годжені по бажанням Советів, але ще два місяці тому вигля-дало, що так само безнадійно Болгарія та Румунія були від-дані на поталу Москві. А нині ці справи стоять інакше. Не-має сумніву, що енергійна ак-ція всіх заїнтересованих на-родів моглаб довести принай-менше до того, що всі країни моглаби бути віддані під опіку Об'єднаних Держав.

Це, що діється тепер на За-хідній Україні, а саме переслі-дування українсько-католиць-кої церкви, масове вивоження українського населення, як більшовики вважають для се-бе ненадійним, дає підставу заїнтересованим народам, о-собливо їх заграничним репре-зентаціям домагається присто-сування засад Атлантйського Чартеру і Чотирох Свобід до їх країн. На чергу мусить при-йти домагація примінити Чо-тири Свободи до цілої Украї-ни. Тому користаймо ми теж з офензивної світа свободи та демократії, допомагаймо реві-зійні а б о л і т і української справи.

лий яхт виїхався в подорож. Але цей гурток рішуче не ба-жає вертатись у свій рідний край, тому тепер робить че-тверту спробу дістатись у Но-вий Світ із надїєю на нове життя.

Бажання іти геть подальше від свого рідного краю на-певно створить проблему на цьому боці Атлантики, як во-ни виконають свою розпачли-ву подорож. Бо цей випадок є виявом стремління численних тисяч людей, яких знаємо як скитальців (дисплейд пер-сонс).

Такі країни, як Естонія, Латвія та інші європейські краї, де змінились уряди, ма-ють напевно багато бувших своїх мешканців, які не хочуть вертатись до своїх давних місць. Щодо зга-даного гуртка естонців, то він не хоче вертатись до країни, яка тепер прилучена до Со-ветського Союзу.

Треба буде багато мудрості та розуміння справи у тракту-ванні цього роду скитальців. Війну ведено за велику справу свободи. Змушування до неба-жаного повороту до давного місця замешкання таких збіг-ців і скитальців — а між ними є й жертви нацистської катор-жної роботи з Польщі і навіть із Росії — булоб заперечен-ням тієї боротьби. Об'єднані Держави, а передусім „велика трійця“, мають нагоду здійс-нювати свої ідеали перед ли-цем цієї сурової дійсності“.

Ставай комуністом або гинь.

Маю ще й інші звідомлення, де якнайчутливіше та якнай-розпачливіше описується до-ля тих бездомних мїліонів. Ось уступ із Чеського пресо-вого бюлетину з 28. червня 1945. Цей бюлетин виходить у Лондоні, в Англії. Стаття є під наголовком „Вісті з розпа-того на хрест континенту“, а піднаголовком звучить: „Ста-вай комуністом, або гинь“. Там подається:

„Згідно з вісткою, отрима-ною з Триєсту, західні альянти змушують багатьох людей, які утекли перед постоєю Ті-тових комуністів, вертатись назад у ті місця, звідкіля вони втекли. Тисячі хорватів і сло-винців, які шукали схоронища в британській — американській полосі Каринті, віддані Тіто-ві. Там їх розібрано до нага і гуртом розстріляно машино-вими крісами. Єпископ Люб-ляни, разом із 161 словінськи-ми священниками й богослова-ми дістався в американську полосу, благаючи схоронища. Покищо ще не рішено, чи ви-дати їх Тітові, чи оставити.

Преса християнських цивілі-зованих західних країн мов-чанкою збуває ці жахливі по-дії. Виглядає, немовби вже ви-рішено було, що народи єв-ропейського континенту му-сять стати комуністами, або згинуть“.

Ці подані мною два цитати, Пане Предсїднику, виразно показують те розпачливе по-ложення, яке загрожило мно-гим свободолюбним людям у світі. Далі хочу зазначити, що доля європейського континен-ту є в руках англо-мовних націй, в тому й Канади.

Згідно з заподанням Міжна-родного бюро праці внаслід-док війни не менше як 40 мї-ліонів скитальців (дисплейд персонс). Багато цих людей добровільно вернулись до сво-їх бувших місць замешкання. Однак для тих, яких я нази-

РОБІТНИЦІ І РОБІТНИКИ

Як шукаєте за працею, або хочете змінити що, що тепер маєте, на кращу, то зголосїться до тих підпри-ємств, котрі подають ого-лошення за робітницями й робітниками в „Свободі“. Зголосїтесь у них скажіть їм виразно, що ви читали їхнє оголошення в нашій ча-сописи.

They're still giving Are you?

This Advertisement is a Contribution to the National War Fund Drive by
UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.
A Fraternal Benefit Society

“SVOBODA”
Ukrainian Daily

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

МАНЧЕСТЕР, Н. Г.

Святочні збори відділу 178. У. Н. Союзу.

Через непогоду не вдавсь лікнік від 178. У. Н. Союзу в нашій громаді в серпні, тому уряд скликав святочні збори відділу на 16. вересня і на свя-то запросив радного У. Н. Союзу, гом. Миколу Дави-скибу з Бостону.

В означеному дні — а була це неділя — у місцевій церкві наш парох заголосив свято з відповідним вясненням, яке значіння має У. Н. Союз для розвитку українського грома-дянства, а після того численно явилися громадяни, члени й нечлени, в домі Українсько-Американського Клубу. Зіб-рання відкрив молодий пред-

відділу Павло Хомяк, а секре-тар гом. Болдирчук, склав звіт з відділової праці на полі громадянськї в організації нових членів, яких число по-двоїлося. Звіт молодого, тут родженого секретаря, був пов-ний ентузіазму і викликав за-галіє призначення.

Довшу промову про заслу-ги Батька Союзу виголосив радний М. Давискиба. Віддав призначення піонірам і виказав, як їхні сподівання сповнилися в теперішні часи, коли У. Н. Союз веде таку всесторонню роботу, як забезпечувати лю-дей від бід на випадок не-щастя, як допомогати при науці дітям членів; як підпомагати народним установам і пособ-лювати розвитком громад-ського життя; як допомагати нашим братам в Європі; як видавати книжки для по-ширювання українознавства в Америці.

Це була змістовна й інтерес-на промова і не диво, що при-йняти хотіли ще щось більше довідатись, і тому ставили пи-тання до головного радного. Так напр. був запит, як до-бає Батько Союз про ветеранів. На це була відповідь, що досі Союз помагав батькам воєнів, які загинули в бою за Амери-ку, бо за них виплачував по-смертне, а цього не вимагає статут. Інші запити відноси-лися до громадянського життя, а головню до положення нашо-го народу на рідних землях і

на еміграції в Європі.

По вдоволяючих відповідах переведено збірку на допомо-гу українським скитальцям в Європі, яка принесла \$30. Ті передано касієрови місцевого Українського Допомогового Комітету гом. Кухарови для висилки у призначене місце. Потім М. Маркович заповів прийняти, що в неділю 16. жовтня має відбутись в Ман-честері українська маніфеста-ція, на яку обіцяли прибути губернатор стеїту Чарлз Дейл, посадики міста Джозеф Бе-ноїт і єпископ лат. дієцезії Брейді.

Союзовець.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО
В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО
НАРОДНОГО СОЮЗУ.

ЖАРТИ.

Спокійна.

— Чи ви, пані як жінка сла-ного летуна акробата не бої-тесь за кожним, коли ваш чо-ловік літає коміть головою в повітрі?

— Спершу я боялсь, але те-пер я вже виймаю йому гроші з кишені перед кожним летом.

Оцінка бандита.

До магазину зброї входить клієнт з виглядом виваліфі-кованого розбійника.

— Прону дати мені пачку набоїв — говорять до про-давця.

— Якого калібру?
— Може бути найменший, бо це для слабовитої людини.

ШКІЛЬНІ КНИЖКИ

КУПІТЬ ІА ПОТРІБНІ КНИЖКИ!

Не досить післати дитину до школи. Треба їй ще дати книжки, без котрих вона не може навчитись читати, а потім книжки, щоб заохотили її читати.

Ось Вам вибір таких книжок для дітей:

ПЕРША КНИЖЕЧКА (Буквар) М. Матвійчука — 50 ц.

ДРУГА КНИЖЕЧКА (читанки для 2. класу) М. Матвійчука — 55 ц.

ЧЕТВЕРТА КНИЖЕЧКА (читанка для 4. класу) М. Матвійчука — 75 ц.

ШКІЛЬНИЙ СПІВАНИК у двох частих. Зладив Ф. Колесса — 75 ц.

ПОЧАТКОВА ГЕОГРАФІЯ, написав Степан Руд-ницький для народних шкіл — 60 ц.

МАТЕМАТИКА, Ів. Андрушенка, практичні пора-ди з арифметики та геометрії, опр. — 50 ц.

ПРИГОДИ РОМКА БОМКА, Я. Вільшенка. Веселі вірші з малюнками для добрих дітей. — 30 ц.

МАЛА ІСТОРІЯ УКРАЇНИ, І. Крип'якевича — 15 ц.

МАЛИЙ КАТЕХИЗМ християнсько-католицької релігії. Уложив о. Іван Рудович — 35 ц.

ХРИСТІАНСЬКО-КАТОЛИЦЬКА НАУКА ВІРИ в біблійних оповіданнях для дітей. о. С. Бі-ленький — 50 ц.

ДЛЯ УЧИТЕЛІВ:

МЕТОДИЧНИЙ ПІДРУЧНИК до навчання пер-ших початків українського письма. Зладив М. Матвійчук — 75 ц.

Замовлення слати:

“SVOBODA”

81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY 3, N. J.

ПОВІДОМЛЕННЯ

ДЛЯ ВІДДІЛІВ 154 І 412 У. Н. СОЮЗУ В GLEN LYON, PA.

про

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ

що відбудуться

В НЕДІЛЮ, 14. ЖОВТНЯ (OCTOBER 14, 1945)

В ЦЕРКОВНІЙ САЛІ ПРИ МЕЙН ВУЛИЦІ,

GLEN LYON, PA.

Збори зачнутьсь в 2. годині пополудні.

На збори повинні прийти урядники й всі члени обох відділів, щоб спільно нарадитись над справами, що тор-каються добра й розвою цих відділів. На цих зборах будуть промовляти заступник гол. предс. Г. Герман і організатор А. Маланчук.

Праця для жінок і муштин WANT ADS
Classified Department—Bergen 4-0237—NY 9-0552

ПОТРІБНО ЖЕНЩИН

ДІВЧАТ
у віці 16 до 40
НЕ ТРЕБА ДОСВІДУ
Як робити при виробі пошиву
ПАКУВАННЯ
НАПЛИВАННЯ
І БАГАТО ІНШИХ
КОРИСНИХ РОБІТ
5 днів тижнево
пів дня в суботу, як схочуть
ПОСТІЙНА ПРАЦЯ
ЗНАМЕНИТА БУДУЧІСТЬ
BURRY BISCUIT CORP.
963 NEWARK AVE.
ELIZABETH, N. J.
Беріть № 12 Bus з Ньюарку

ПОТРІБНО ЖЕНЩИН

Ручної Швачки, досвідченої, знаменита нагода на аванс. **Alexander Kitt**, 30 West 57 St., 6th floor, N. Y. C.

ОПЕРЕТОРОК
досвідчених на мужських сорочках
5 днів тижнево
Час і пів за овертайм, як бажаєте
ДОБРА ПЛАТЯ
Знамениті робітничі умови
Robert Treat Shirt Manufacturing Co.
204 Morris Ave. (corner 13th Ave.)
Newark, N. J.

ДЛЯ КРАЩОГО ЗАВТРА
ЗАТРИМУЙТЕ СВОІ
ВОЄННІ БОНДИ!

Д-р А. Т. Кібзея

НЕДУГИ УЯВЛЕНІ

На що то людина не хоруге? Більше її ноги і руки. Параліж м'язів, кашель, різні запалення. Клопоту жодуков. Всякі недуги шкіри, венеричні, хемічні, отруї, індустріальні і т. д.

Але всяка недуга має за собою якусь причину. І лікарі шукають за тими причинами, за утвердженням, чи припиненням функцій різних органів нашого тіла. Дослідження такої причини, знають, як лікувати таку недугу.

Інакше мається зі всіма психічними недугами. У нас звичайно говорять „дома мабути щось в голові бракує“. Це мова про душевні потрясіння. Органічну причину тут трудно знайти, а людина таки хора. Лікувати треба.

До таких недуг належать всякі умовні недуги, а з ними бодай в частині уявлених недуг як гістерія, неврастенія та їм подібні.

ПСИХОНЕВРОЗИ (PSYCHONEUROSES)

Г. Гістерія (Hysteria)

В цю недугу попадають звичайно молоді дівчата та жінки у віці між 15 і 30-ти роком життя; рідко коли старші люди. Наклініст до гістерії дуже часто є унаслідок по родичах; але й люди з здорового покоління можуть терпіти на неї, коли від молодості не мали здорового, правильного виховання, а головним чином часто були в страху, або перебували всілякі нещасливі любовні авантури.

Знаменне в цій недугі є те, що хорий вповні свідомий себе, а недугу, на яку терпить, нечужо собі тільки уявляє. Часом триває контролю над собою і т. і. Отож це більше уроена недуга і належить вона властиво до психічних (душевних) слабостей. Нервова система притім є здорова.

Прояви: Недуга гістерії може бути слабша або сильніша, але загалом можна сказати, що гістерія може проявитись у найрізноманітніших видах.

При слабшій гістерії недужий звичайно жалюється на корчі в якінебудь частини тіла. Часом навіть паде з ніг і ніби втрачає свідомість, а відтак поводить з уроеними „болями“ приходить до себе, відживає; але може й попасти в здоровий сон. Він звичайно має беззучення в якійсь частині свого тіла; або навпаки — чується підвищена.

Зір, смак, слух, нюх у нього можуть бути притуплені, або навпаки — дуже чутливі. Шлунок і загалом система травлення терпить на всілякі недомогання: брак апетиту, неміч в поглинуванні страв, відригування, роздурття жовудка і т. п. Віддих сильно прискорений, притім кашель, спльовування кровю, поти, гарячка, серце бє заскоро, болі в ногах та сугавах, неправильне віддавання калу і мочі. — взагалі найрізноманітніші прояви, звичайно більше існуючі в фантазії недужого як надії.

В тяжчій гістерії недужий звичайно попадає в легку конвульсію; притім дуже часто може проявитись параліж, в одній руці або нозі, але такий „параліж“ не є prawdziwy, а більш уроений або фальшивий, бо хорий вправді ніби не може ходити або стояти на ногах, але коли лежить в ліжку, то може свобідно рухати руками й ногами. Притім недужий може як то казати „робити всілякі „комедії“, попадаючи в екстаз, корчиться, скавудити, плакати або сміятися, декламувати, молитися і мати всілякі привиди або галюцинації. Ціла така комедія настає звичайно по якимсь зворушенням і триває від 15 минут до години.

Наклінність до нападів гістерії звичайно триває через довгі роки, але в старшій віці вона ослабає. Часом такий чоловік може мати ніби спаралізовану якусь частину тіла довгі роки, а відтак нагло, наприклад по якимсь сильнішим зворушенням або перестрахи, тоталізовано спаралізована частина тіла нагло відживає. Загалом в гістерії ніяка недуга не є постійна, хіба що вона таки правдива.

Лікування гістерії є більше психічне як механічне або фізичне. Головно треба, щоб лікар, який лікує пацієнта, здобув собі його повне довіря. Так, щоб гістерик не закривав перед лікарем ніяких таємниць. В легких випадках гістерії помагає зміна способу життя, хорої особи, зміна обстановки та правильне життя. В тяжких випадках час до часу

ЯК СВЯТКУВАТИ УРОДИНИ ДИТИНИ? — На це відповідає Гелен Джепсон, співачка з Метрополитен Опері в Нью Йорку, що запросила цілу громаду малих дітей-сиріт на уродини свого хлопчика, що його держить на предолі.

відпочинок у ліжку, добра пожива, водні купелі, електризовані масаж та успокоюючі лікарства або санаторія. А найголовніше є, щоб у відповідний спосіб переконати недужого, що його недуга не така страшна як це він собі уявляє (це т. зв. „психоаналіза“). З лікарств приписується усмирюючі середники, головним бром.

2. Неврастенія (Neurasthenia).

Це недуга, спричинена страшним перемученням нервової системи. Захворюють на ню люди звичайно у віці між 25 і 50-ти роком життя, більше чоловіки ніж жінки. Журба, горе, підупалість на здоров'я по недугах, а часом і одицінення по родичах, роблять людину наклінною до неврастенії. Рівнож алькоголіти та ті, що заживають всілякі одурюючі середники, напр. морфін, кокаїн і т. п. є наклінні до неврастенії.

Прояви. Людина така терпить на душевну і тілесну депресію: скоро перемучується і попадає в розпуку. Лице її збліднуло, час до часу наленіє. Притім вона спадає з тіла, бліда, жалюється на біль голови, тяжко журиться дрібницями, сердиться за себе, а часом нарікає, що її мозок неначе хоче вискочити з локти. Часто відчуває біль у книгах, терпить на безсонність, або хоч і спить, то не покріплюючо. Такі люди є назагал нервові, зарозумілі, самолюбні. Звичайно бояться смерті, або щоб не збожеволіли; бояться широкої площі або поля, або, наприклад, не люблять сидіти в зачиненій кімнаті. Загалом вони неспокійні, а думки скоро одна за другою перелітають їм в голові. Часом відчувають, начеб мурашки лазили їм по під шкіру і т. п. Також жовудок, серце та нервова система таких людей є пригнобленими, ненормальними.

Лікування. Неврастенію ніколи не можна вилікувати за одним замахом. Вона, хоч і на деякий час притихне, все може відтак повторитись. Але з часом можна її цілковито позбутись, коли лікування є відповідним.

В кожній українській хаті повинен знаходитись часопис „Свобода“.

Дуже часто трапляються люди, що трясуть наприклад одним плечем або головою на бік, або лице у них скривлене, або шия скручена. Всі ці недуги настають по ушкодженню нервів, що доходить якраз до згаданих органів і членів тіла. Лікування їх відбувається після проявів. Найважливіше є розпізнання недуги та знайти її причину.

Увага! — Повищі матеріяли є взяті з книжки автора — „Український Лікар“ — (600 сторін друку, оправлена в полотно) котра в недовзі появиться з друку. Хто замовить книжку тепер, тому вишлеться її вже з оплатою почти ва \$3.00.

Пишіть до:
Dr. A. T. Kibzey,
11903 Jos. Campau Ave.,
Detroit, 12, Mich.

БУТИ ЧЛЕНОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ
ЗНАЧИТЬ, НАЛЕЖАТИ ДО ТАКОЇ ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ, ЩО ПОБУДОВАНА НА ПЕВНИХ, ТРИВКИХ І СОЛІДНИХ ОСНОВАХ.

ПОСОЛ РИС ДЕЙВІС СЕРЕД УКРАЇНЦІВ.

До Філадельфії прибув посол британського парламенту з партії праці (лейборит) Рис Дейвіс, широко відомий приятель і оборонець українського народу. Це він, разом з іншими посланцями, їздив до Галичини підчас славетної польської пацифікації, перевів слідство на місці, інтерв'ював у Варшаві, а вернувшись до Лондону дав полкам такі лекції в парламенті, яких вони ще й досі не забули. Завдяки йому й його товаришам пацифікація в Галичині стала міжнародним скандалом для бушвої Польщі.

Посол Рис Дейвіс прибув до Америки й відвідає ряд містечок з лекціями. З нагоди його побуту в Філадельфії стрінулися з ним представники Злуч. Укр. Американського Допомогового Комітету д-р В. Галан, голова; д-р П. Дубас, секр. і Е. Рогач, касієр та представник Укр. Конгресового Комітету Б. Катамай. У двогодинній розмові з британським гостем обговорено багато важних справ, цікавих і корисних для обох сторін.

ЗБОРИ ВІДПІЛИВ У. Н. СОЮЗУ

ДІТРОЙТ, МІШ. — Місячні збори Тов. Зап. Січ. від. 75. відбулися в неділю, 14. жовтня, в год. 1. пополуноді в салі У. Н. Дому при Мартіна ул. Просимо всіх членів прийти на збори, бо маємо важні справи до розгляду. — За уряд: М. Присташ, секр.

РАЧЕСТЕР, Н. Я. — Місячні збори Тов. У. Н. Дому, від. 316, відбулися в четвер, 11. жовтня, в Товариському Домі, 831 Джозеф Еве, в год. 8. вечір. Просимо всіх членів прийти на означений час. — Д. Бра- тусь, гол.; В. Гурявський, фін. секр.; Н. Магомет, кас.; В. Іванців, р. секр.

ПЕРТ АМБОР, Н. ДЖ. — Тов. За- помогового Січ. від. 155, подає до відома всіх членів, що місячні збори відбулися в п'ятницю, 12. жовтня, в год. 7:30 вечір. Просимо всіх членів прийти на згадані збори, бо буде важна справа до розгляду. Рівнож просимо довгочасних членів вирянувати свої заборгованості, бо інакше нараються на суспенду. — За уряд: М. Чумер, секр.

РОВЕР, Н. ДЖ. — Тов. Згода, від. 234, повідомляє, що збори відбулися в суботу, 13. жовтня, в год. 8. вечір, в галі де все. Просимо членів прийти на збори і заплатити вкладки, а довгочасних визна- емо заплатити довг, щоб не бути суспендованим. — За уряд: І. Король, Предс.; Д. Гуминюк, кас.; Я. Салій, секр.

НЬО ЙОРК, Н. Я. — Тов. Жидачів, від. 393, повідомляє членів, що збори відбулися в неділю, 14. жовтня, в 3. год. пополуноді, під ч. 334 1st 14. вул. — В. Костирка, секр.

МОНЕСЕН, П. А. — Повідомляємо членів Бр. св. Ап. Петра й Павла, від. 338, що місячні збори відбулися в неділю, 14. жовтня, в год. 2. пополуноді, в Укр. Галі, 213 Скуммер Еве, і 2. вул. Просимо всіх членів прийти і заплатити місячну вкладку. — За уряд: І. Фаль, предс.; І. Яковський, кас.; М. Куць, секр.

ЦІЛОМ ПЕВНО

Чи ми можемо послужити за невеличку суму? Можемо! Цей заяви не можна висловити виразніше, бо ми кажемо твердо: наша услуга для кожного, без уваги на його матеріальні обставини.

Фінансові справи не є перепорою, що- би нас відвідати.

STEPHEN LEWISIAK & SON
FUNERAL DIRECTORS
77 Morris St., Jersey City 34 E. 25th St., Bayonne
Phone: BErgen 4-5989 Phone: BAyonne 3-0540

НЬО ЙОРК, Н. Я. — Збори 204. відділу відбулися в суботу, 13. жовтня, в год. 8:15 вечір, в салі 14. вул. прав. громади, 334 1st 14. вул. Іде ш! збори об'єднані повинні прийти всі членів і вирянувати заборгованості, а також перевернути тікети на підприємство, яке влашту- вувє наш відділ 18. листопаду. — У- ряд 204 відділу.

ДІТРОЙТ, МІШ. — Тов. ім. Івана Франка, від. 146, повідомляє членів, що збори відбулися в неділю, 14. жовтня, в год. 1. пополуноді, в У. А. О., 2965 Карпендер ул. Просимо членів о присутності. — І. Андрушків, секр.

НЬО ЙОРК, Н. Я. — Укр. Нап. За- помогового Тов. Лінчер, від. 361, ви- дає до відома всіх членів, що три- кварталні збори, що відбулися в суботу, 13. жовтня, в год. 8. вечір, в церковній галі св. Юра, 28 1st 7. вул. Іде збори будуть дуже важні, бо є багато справ до розгляду. Контр. комісія дасть звіт за третій квартал. Довгочасних членів просимо вирянувати свою заборгованість якнайскорше. Наступні місячні збори не від- будуться в 2-гу суботу, а відбууться в 3-ту, то є 17. листопаду. — У- ряд: М. Малетич, предс.; П. Кучма, фін. секр.; І. Галиччін, кас.; В. Пав- лів, рек. секр.

НЬО ЙОРК, Н. Я. — Бр. св. Воло- димира, від. 130, подає до відома своїх членів, що збори відбулися в суботу, 13. жовтня, в год. 8. вечір, під ч. 30 1st 7. вул. Просимо всіх членів прийти на означений час, бо буде звіт за три квартали і інші справи до розгляду. — І. Серед- нийський, секр.

ТОМАСТОН, КОНН. — Місячні збо- ри Тов. Українського Січ. від. 421, від- будуться 14. жовтня, в Укр. Домі, 91 Преспект ул. Просимо всіх членів і членів прихити на означений час, на 2. годину пополуноді, бо маємо важні справи до розгляду. — За уряд: А. Береза, предс.; Т. Мих- нов, кас.; Я. Шеремета, рек. секр.

МЕНВІЛ, Н. ДЖ. — Квартальні збори Тов. ім. Т. Шевченка, від. 349, відбулися 14. жовтня, в 2. годині, в Набожнського, 1. Шегера, пр.; Д. Федина, кас.; Н. Лісний, секр.

ГАМТРАК, МІШ. — Подаємо до відома членів Тов. ім. М. Шахмари- на, від. 94, що три-квартальні збори відбулися в неділю, 14. жовтня, в год. 1:30 пополуноді, в галі де значаю. Просимо всіх членів прийти на ці збори, бо буде звіт контролі за 3 місяці. Ко ний член і членів мають взяти тікети на Тов. збану. — За уряд: А. Патра, рек. секр., 3228 Trowbridge, Hamtramck 12, Mich.

КУПУЙТЕ БОНДИ ПЕРЕМОГИ

ДАРМ

ВИШЛЕМО КОЖНОМУ ЗРАЗОК (SAMPLE) КАРПАТСЬКОГО ЧАЮ

з найліпшого гірського злля, на вимогання жовудка, печіни і широк. Велика величина коштує 50с.

- ГРУДНЕ ЗІЛЛЯ, природне средство приночують тим, що терплять на впертий кашель, біль горла і залуку. Пачка коштує 50с.
- ЗІЛЛЯ НА БОЛЮЧІ НОГИ. Дуже помічне. Як його уживати, надруковано на баксі. Велика пачка 50с.
- МІШАНИ КОРІННЯ, на не- стравність, брак апетиту, корчі. Добре також на запал до горіах. Пачка 50с.

Маємо всілякі лічничі злля, ль- та, цвіт, кору, згоди, корінь і т. д.

Замовлення посилайте на адресу:
UKRAINIAN BAZAAR
170 E. 4th St., New York, N. Y.

МИРОН ЛИТВИН І СИН

УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ

Обслуга шира і чесна
601 SPRINGFIELD AVENUE,
corner Harrison Place
IRVINGTON, N. J.
Phone: ESsex 3-9090

НЕ ВИДАВАЙТЕ ЗАБАГАТО

Завжди ШАДІТЬ дешо з вашого забезпечення.

Ми улажуємо пре- красний ЦІЛІЙ ПОХОРОН за \$150.00

У випадку смутку в родині клієнта:

KAIN MORTUARIES, INC.
S. KANAI KAIN, Pres.
433 STATE STREET
PERTH AMBOY, N. J.
Phone PE 4-4646

— or —
E. H. VREELAND, Mgr.
86 ELIZABETH AVENUE,
NEWARK, N. J.
Phone Bigelow 3-6762

ІВАН БУНЬКО

УКРАЇНСЬКІЙ ПОГРЕБНИК

заряджує погребам по \$15⁰⁰

ціні тає тільки за ОБСЛУГА НАЙКРАЩА.

JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th St., NEW YORK CITY.
Rigified funerals as low as \$150.
Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕТРО-ВРЕМА

УКРАЇНСЬКІЙ ПОГРЕБНИК

Занямаєсь похороном в БРОНКС, БРООКЛІН, NEW YORK І ОКОЛИЦІХ

129 EAST 7th STREET, NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2508

BRANCH OFFICE & CHAPEL:
707 Prospect Avenue, (cor. E. 155 St.)
BRONX, N. Y.
Tel.: MEtroplex 8-6577

Коли ви хочете заохотити свою дитину читати по українськи, купіть їй такі

ІЛЮСТРОВАНІ В КОЛЬОРАХ КНИЖЕЧКИ ДЛЯ ДІТЕЙ

КІТ В САПАНІЯХ. Ціна 25с.
ЧЕРВОНА ШАЛОЧКА, казка для чимних діточок. Ціна 25с.
РОБІНЗОН КРУЗО. Ціна 25с.

Всі три книжечки разом за 50с.

Замовлення з належністю сла- ти до:

“СВОБОДА”
P. O. BOX 346,
JERSEY CITY 3, N. J.
З Канади треба платити тільки американською валютою.

ТАРЗАН, ч. 1259. Безплатний.

“DO NOT KILL HIM, DR. BRAKEUS ORDERED THAT IS A PRIVILEGE I RESERVE FOR MYSELF.”

“THEN HE ORDERED TARZAN BOUND, WE’LL CARRY HIM THE REST OF THE WAY.” HE SAID.

SO THE JOURNEY WAS RESUMED, AND SOON THEY HAD TRAVERSED THE SWAMP.

ON SOLID GROUND TARZAN WAS TIED TO A TREE, THEN BRAKEUS PREPARED THE EXPLOSIVE TO DESTROY HIS FOE.

„Не вбивайте його“ — нака- зав д-р Брекевз. „Цей приви- лей я застеріг для себе“.

Тоді він приказав Тарзана звязати. „Ми понесемо його до кінця дороги“, пояснив.

Так вони підняли подорож і швидко переправились через bagno.

Як ступили на тверду зем- лю, Тарзана привязали до де- рева. Тоді Брекевз приготував вибуховий матеріял на зни- щення свого ворога.